

ปัจจัยความเสี่ยง

จากการบริหารความเสี่ยงของ ปตท. ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ปรากฏในปีที่ผ่านมาได้รับการบริหารจัดการจนสามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่ง ร่วมกับปัจจัยเสี่ยงใหม่ที่ได้ดำเนินการภายใต้แผนบริหารความเสี่ยงในปีปัจจุบัน ปตท. จึงทำการปรับปรุงหัวข้อปัจจัยเสี่ยงที่ปรากฏต่อผู้ลงทุนให้สอดคล้องกัน ปัจจัยเสี่ยงหลัก ๆ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์

1.1 ความเสี่ยงจากกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ

เพื่อรักษาอัตราการเติบโตทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงาน ปตท. จึงได้ตั้งเป้าหมายในการเป็นบริษัทพลังงานชั้นนำของโลกติดอันดับ 1 ใน 100 ของบริษัทที่มียอดขายสูงสุดในโลกตามการจัดลำดับของนิตยสาร Fortune ภายในปี 2555 รวมถึงเป้าหมายในการขยายธุรกิจต่างประเทศ จึงมีการกำหนดแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยธุรกิจโดยมุ่งเน้นการรักษาความสามารถแข่งขัน การลงทุนขยายธุรกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ การขยายธุรกิจต่างประเทศโดยการลงทุนในทรัพย์สิน การซื้อหรือควบรวมกิจการที่มีศักยภาพการแข่งขัน แต่ประสบปัญหาในช่วงวิกฤต รวมถึงโอกาสการลงทุนในธุรกิจเกี่ยวเนื่องใหม่ ๆ

ภายใต้การแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรง และผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก จึงอาจเกิดความเสี่ยงที่ทำให้ ปตท. ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจดังกล่าว อาทิ ความไม่แน่นอนของปริมาณความต้องการการใช้พลังงาน ความผันผวนของราคาคาผลิตภัณฑ์ ความเสี่ยงจากการลงทุนในต่างประเทศและธุรกิจใหม่ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการโดยรวมของ ปตท. และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ปตท. จึงได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. เรียกว่า Strategic Thinking Session ทุกปีเพื่อกำหนดและทบทวนวิสัยทัศน์ ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและพลังงาน รวมทั้งการจัดทำแผนธุรกิจในรูปแบบ Scenario Planning ในสถานการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจและระดับราคาน้ำมันต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่ม ปตท. มีแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมผู้บริหารในกลุ่มเป็นประจำอย่างน้อยทุกไตรมาส เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. และหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปรับแผนธุรกิจและกลยุทธ์ระยะสั้น เพื่อสร้างความมั่นใจในผลประกอบการจะเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 การบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ปตท.

ที่ผ่านมา ปตท. ได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารกลุ่มธุรกิจ การควบรวมกิจการ การเข้าร่วมลงทุนในบริษัทต่าง ๆ การขยายธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างรายได้เปรียบเทียบทางการแข่งขันและสร้างพลังร่วมของกลุ่ม ปตท. จากการขยายธุรกิจดังกล่าวส่งผลให้โครงสร้างการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น หากไม่มีการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ อาจก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างทิศทางการลงทุนของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม รวมทั้งความขัดแย้งทางผลประโยชน์อาจก่อให้เกิดการแข่งขันกันเองระหว่างบริษัทในกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประกอบการโดยรวมของ ปตท.

ปตท. จึงมุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการองค์กรในลักษณะกลุ่ม ปตท. (PTT Group) โดยยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยที่ผ่านมาได้มีการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงเป็นกรรมการบริหารหรือผู้บริหารระดับสูงในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของนโยบาย ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจไปสู่บริษัทในกลุ่มและสามารถกำกับดูแลการขยายงานของบริษัทในกลุ่มได้ รวมทั้งให้ผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. ร่วมกันกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนธุรกิจของแต่ละกลุ่มธุรกิจ และจัดให้มีการประชุมผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการและติดตามภาพรวมการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่มให้สอดคล้องกับนโยบายของกลุ่ม ปตท.

1.3 ระบบบริหารบุคคลเพื่อรองรับการดำเนินงานธุรกิจภายใต้ความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจและโอกาสในการเติบโตทางธุรกิจ

ความหลากหลายทางธุรกิจของ ปตท. ที่เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ และขยายการลงทุนในต่างประเทศ ทำให้เกิดความสลับซับซ้อนในการบริหารจัดการบริษัทในกลุ่ม ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อความไม่แน่นอนของความต้องการของตลาดและราคาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง หากการจัดเตรียมบุคลากรไม่สอดคล้องกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและการขยายฐานทางธุรกิจให้เหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจของ ปตท. โดยตรง

ปตท. ได้ดำเนินการลดความเสี่ยงด้านการเตรียมบุคลากร โดยใช้กลไกการบริหารสายอาชีพ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร ใช้การบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม ปตท. โดยมีคณะกรรมการบริหารและพัฒนาผู้บริหารของกลุ่ม ปตท. เป็นผู้ดูแล เพื่อรองรับความต้องการผู้บริหารระดับสูงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และกลุ่มพนักงาน เป็นการบริหารจัดการภายในสายงาน โดยใช้แนวคิดการบริหารสายอาชีพเช่นเดียวกับระดับผู้บริหาร ดูแลโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาสายอาชีพ ทั้งนี้ ในแต่ละสายอาชีพจะมีการจัดทำแผนกำลังคน กำหนด Key Position จัดทำแผนพัฒนารายบุคคล และดำเนินการตามแผน เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. จะมีผู้บริหารและพนักงานที่มีคุณภาพและเพียงพอในระบบอย่างต่อเนื่อง

2. ความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ

2.1 ความเสี่ยงจากการจัดหาก๊าซธรรมชาติ

ในปีที่ผ่านมา ปตท. ได้ดำเนินการเจรจาจัดหาก๊าซธรรมชาติเพิ่มเติมทั้งจากภายในประเทศและจากสหภาพพม่า รวมถึงการเจรจาจัดหาก๊าซธรรมชาติในรูปก๊าซธรรมชาติเหลว หรือ Liquefied Natural Gas (LNG) จากกลุ่มผู้ขายในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งนี้ ในการทำสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติกับกลุ่มผู้ขายนั้นจะเป็นการทำสัญญาล่วงหน้า เพื่อรองรับความต้องการก๊าซธรรมชาติที่คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคตตามสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น ซึ่งรวมถึงความต้องการก๊าซธรรมชาติเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจปิโตรเคมีของบริษัทในกลุ่ม ซึ่งต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ

ในสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติจะมีการกำหนดปริมาณการซื้อก๊าซธรรมชาติขั้นต่ำรายปีที่ ปตท. จะต้องรับซื้อ โดยหากในปีสัญญาใด ปตท. ไม่สามารถรับก๊าซธรรมชาติได้ครบตามปริมาณขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในสัญญา ปตท. จะต้องชำระค่าก๊าซธรรมชาติในส่วนที่ไม่ได้รับล่วงหน้า (Take or Pay) โดยมีสิทธิรับปริมาณก๊าซธรรมชาติที่ได้ชำระไปแล้วนั้นในปีต่อ ๆ ไป โดยไม่ต้องชำระค่าก๊าซธรรมชาติอีก (Make Up) ทั้งนี้ ในปีที่ ปตท. จะใช้สิทธิในการรับปริมาณก๊าซธรรมชาติดังกล่าว ปตท. จะต้องรับซื้อก๊าซธรรมชาติให้ได้ครบตามปริมาณซื้อก๊าซธรรมชาติขั้นต่ำตามสัญญาในปีนั้น ๆ ก่อน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ปตท. ได้มีการจ่ายเงินล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซธรรมชาติตามเงื่อนไข Take or Pay จากสัญญาซื้อก๊าซธรรมชาติแหล่งยาดานาและเขตากูนของสหภาพพม่า และแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) แปลง A18

จากสถานะเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน ส่งผลให้ความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติในทุกภาคส่วนลดลงโดยเฉพาะในภาคการผลิตไฟฟ้า ประกอบกับราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลงในปัจจุบันและความผันผวนของราคาในอนาคต ดังนั้น จึงอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ปริมาณความต้องการก๊าซธรรมชาติในปัจจุบันและอนาคต กำหนดแล้วเสร็จของการก่อสร้างระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ หรือโรงไฟฟ้าใหม่ๆ ที่จะใช้ก๊าซธรรมชาติ การที่ไม่สามารถรับก๊าซธรรมชาติในส่วนที่ได้ชำระเงินล่วงหน้าไปแล้ว รวมถึงความผันผวนของราคาน้ำมันจะส่งผลกระทบต่อราคาก๊าซธรรมชาติ อาจทำให้ความสามารถในการแข่งขันของก๊าซธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับเชื้อเพลิงอื่น ๆ ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลประกอบการของ ปตท. ได้

ในการรองรับความเสี่ยงข้างต้น ปตท. ได้มีการติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดหาและความต้องการก๊าซธรรมชาติ และมีการประสานงานกับกลุ่มผู้ขายและกลุ่มผู้ซื้ออย่างใกล้ชิด เพื่อจัดทำแผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาหากเกิดวิกฤต นอกจากนี้ที่ผ่านมามีความต้องการก๊าซธรรมชาติที่สูงกว่าปริมาณขั้นต่ำตามสัญญา ทำให้ ปตท. สามารถสะสมปริมาณส่วนเกิน เพื่อนำมาใช้ทดแทนหากไม่สามารถรับก๊าซธรรมชาติขั้นต่ำตามสัญญาในอนาคต (Carry Forward) ตามสิทธิที่มีอยู่ในสัญญาบางฉบับ สำหรับการรับก๊าซธรรมชาติที่มีการชำระเงินล่วงหน้า (Make-up) จากแหล่งยาดานาและเยตากูญี่ที่ผ่านมา มีราคาต่ำกว่าราคาซื้อขายในปัจจุบัน ทำให้มีกำไรจากส่วนต่างดังกล่าวมาช่วยในการแบ่งเบาภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น

2.2 การปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ และค่าตอบแทนในการจัดหาและจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

ราคาก๊าซธรรมชาติที่ ปตท. จำหน่ายให้แก่กลุ่มลูกค้าผู้ผลิตไฟฟ้าซึ่งเป็นลูกค้าส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ ราคาก๊าซธรรมชาติ และอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติ โดยราคาก๊าซธรรมชาติเป็นผลรวมของราคาเฉลี่ยที่ ปตท. รับซื้อจากกลุ่มผู้ขายก๊าซธรรมชาติบวกกับค่าตอบแทนในการจัดหาและจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ สำหรับอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติผ่านท่อในส่วนค่าบริการส่วนของต้นทุนคงที่ (Demand Charge) จะคำนวณมาจากเงินลงทุนในระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ค่าใช้จ่ายคงที่ในการดำเนินการ และความต้องการก๊าซธรรมชาติตลอดอายุโครงการ ซึ่งมีการกำหนดอัตราผลตอบแทนเงินลงทุนในส่วนทุน และค่าบริการส่วนของต้นทุนผันแปร (Commodity Charge) ซึ่งคำนวณจากค่าใช้จ่ายผันแปรของการขนส่งก๊าซธรรมชาติ ทั้งนี้ อัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติและค่าตอบแทนในการจัดหาและจำหน่ายก๊าซธรรมชาติในปัจจุบันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) กำหนด

ภายหลังการก่อสร้างระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติเส้นที่ 3 ในทะเลและบนบกแล้วเสร็จ ปตท. ได้ส่งหนังสือขอความเห็นชอบอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติส่วนต้นทุนคงที่สำหรับระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งที่ระยอง (พื้นที่ 1) ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่ง (พื้นที่ 3) ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่งที่จะนะ (พื้นที่ 4) และระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่งที่น้ำพอง (พื้นที่ 5) รวมทั้งอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติส่วนของต้นทุนผันแปรประจำปีงบประมาณ 2551 ไปยังคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเพื่อพิจารณาเห็นชอบ อย่างไรก็ตาม ปตท. ไม่สามารถยืนยันได้ว่าการปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติใหม่จะเกิดขึ้นเมื่อใด ทั้งนี้ หาก ปตท. ไม่สามารถปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการส่งก๊าซธรรมชาติใหม่ อาจส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลประกอบการของ ปตท. ได้

2.3 ความผันผวนของราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ของ ปตท.

ต้นทุนวัตถุดิบและราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามตลาดโลก ที่ผ่านมาราคาก๊าซธรรมชาติ คอนเดนเสท น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและปิโตรเคมีในตลาดโลกมีความผันผวนสูงเนื่องจากหลากหลายปัจจัยที่ไม่อาจควบคุมได้ รวมทั้งปัจจุบันค่าการกลั่นและราคาปิโตรเคมีกำลังเข้าสู่วัฏจักรขาลง ส่งผลให้ ปตท. และบริษัทในกลุ่มได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารกลุ่ม ปตท. ได้จัดตั้งทีม Price Risk Management เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านราคาวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ร่วมกันในกลุ่ม ปตท. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันมีการบริหารความเสี่ยงด้านราคาโดยการทำสัญญาซื้อขายตราสารอนุพันธ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวระหว่างบริษัทคู่ค้า โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ซึ่งการเข้าซื้อขายตราสารอนุพันธ์ในตลาดการค้าอนุพันธ์ทุกครั้งจะทำสอดคล้องไปกับปริมาณซื้อขายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ปตท. (Physical) เพื่อบริหารต้นทุนซื้อและราคาขาย เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของราคาที่มีต่อผลประกอบการของกลุ่ม ปตท.

2.4 การดำเนินการของรัฐบาลอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นรายอื่น

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2544 กำหนดให้กระทรวงการคลังคงสัดส่วนการถือหุ้นใน ปตท. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของ ปตท. ภายหลังจากการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน ดังนั้น ปตท. ยังคงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งมีรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และตราบเท่าที่ภาครัฐยังคงเป็นผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงข้างมากใน ปตท. ภาครัฐจะยังคงมีสิทธิเลือกกรรมการและผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่ของ ปตท. ซึ่งรับผิดชอบการดำเนินธุรกิจรายวันของ ปตท. ได้ รวมถึงการกำกับดูแล ปตท. ให้ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นรายอื่น และอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ปตท. อาทิ การควบคุมราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และการตรึงราคาก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ (NGV) เป็นต้น

2.5 อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โดยพลของกฎหมายว่าด้วยอนุสัญญาวิสาหกิจถูกงด และจำกัดโดยโอนไปให้แก่คณะกรรมการกำกับการใช้อำนาจของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ตามที่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2550 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 18 มีนาคม 2550 เนื้อหาสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวมีดังนี้

1. งดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ไม่ให้เป็นของ ปตท. อีกต่อไป ได้แก่ สิทธิและประโยชน์เสมือนเป็นผู้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม (ตามมาตรา 8 แห่ง พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521) สิทธิในการที่ทรัพย์สินของ ปตท. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา 5 แห่ง พระราชกฤษฎีกากำหนด อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ พ.ศ. 2544) อำนาจในการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (มาตรา 38 แห่ง พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521)

2. กำหนดให้อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ ของ ปตท. ตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เช่น การสำรวจและประกาศเขตระบบขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ การวางระบบขนส่งปิโตรเลียมทางท่อไปใต้ เหนือ หรือข้ามที่ดินของบุคคลใด ๆ ละ ไปเป็นของคณะกรรมการกำกับการใช้อำนาจของบริษัท โดยคณะกรรมการกำกับฯ จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการปฏิบัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

3. คณะกรรมการกำกับการใช้อำนาจของบริษัท ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 3 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกำกับฯ ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับการใช้อำนาจของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ได้แก่ ประกาศคณะกรรมการกำกับฯ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ประกาศคณะกรรมการกำกับฯ เรื่อง แบบบัตรประจำตัวกรรมการกำกับการใช้อำนาจของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และอนุกรรมการที่คณะกรรมการกำกับการใช้อำนาจของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) แต่งตั้ง ประกาศคณะกรรมการกำกับฯ เรื่อง การพิจารณาค่าทดแทนสำหรับการดำเนินการในเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ และประกาศคณะกรรมการกำกับฯ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขอื่นในการสำรวจเพื่อสร้างระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้วตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2550 โดยกิจการก๊าซธรรมชาติ รวมถึงโครงข่ายระบบก๊าซธรรมชาติของ ปตท. จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ และจะมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงานซึ่งได้แก่ไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย รวมถึงอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าบริการของผู้รับใบอนุญาต และการใช้อสังหาริมทรัพย์ของผู้รับใบอนุญาต นอกจากนี้ในบทเฉพาะกาลได้กำหนดว่า เพื่อให้การประกอบกิจการพลังงานของ ปตท. สามารถดำเนินงานได้ต่อไป ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2544 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 2) มีผลใช้บังคับกับ ปตท. ต่อไป จนกว่า ปตท. จะได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน ทั้งนี้ ปตท. เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการก๊าซธรรมชาติดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552 และปัจจุบัน ปตท. อยู่ระหว่างการดำเนินการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า

3. ความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ

การพัฒนาระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ และโรงงานปิโตรเคมี

ความสำเร็จของการขยายตัวทางธุรกิจของ ปตท. ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก คือ การเติบโตอย่างต่อเนื่องของความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติ ความสามารถในการขยายระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติและ การขนส่งของระบบท่อก๊าซธรรมชาติให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้ ความสามารถในการแยกก๊าซธรรมชาติ และความสำเร็จในการก่อสร้างโรงงานปิโตรเคมีในกลุ่ม ปตท. การพัฒนาโครงการต่าง ๆ อาจล่าช้ากว่าแผนที่ประมาณการไว้จากสาเหตุหลายประการ เช่น การจัดหาผู้รับเหมาที่ล่าช้า การจัดซื้ออุปกรณ์ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดหาและขนส่งนาน การขออนุมัติการก่อสร้างจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และการได้รับอนุมัติการจัดทำรายงานการศึกษาลผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ดังนั้น หากโครงการต่าง ๆ ไม่แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด จะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของ ปตท. ได้

จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ผู้ถือหุ้นอย่างต่อเนื่อง

ปตท. ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานที่มีความสำคัญต่อการแล้วเสร็จของโครงการ (Critical Path) อาทิเช่น การเร่งรัดการจัดจ้างผู้รับเหมาก่อสร้าง การติดตามการจัดซื้ออุปกรณ์สำหรับการก่อสร้างอย่างใกล้ชิด การจัดเตรียมมาตรการในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบต่อการใช้งานโครงการ การจัดให้มีหน่วยงานมวลชนสัมพันธ์ ทำหน้าที่วางแผนพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการจัดเตรียมแผนงานและมาตรการรองรับ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น หากกำหนดแล้วเสร็จของโครงการล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้

4. ความเสี่ยงทางด้านปฏิบัติการ

4.1 ภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจสำรวจ ผลิต ขนส่งและเก็บรักษา ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและปิโตรเคมี อาจทำให้เกิดอันตรายได้โดยมีสาเหตุมาจาก ไฟไหม้ ระเบิด น้ำมันรั่วไหลปนเปื้อน หลุมขุดเจาะระเบิด ท่อก๊าซธรรมชาติรั่ว การฟุ้งกระจายของก๊าซอันตราย การก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ รวมถึงเหตุที่เกิดจากการกระทำของบุคคลภายนอกและเหตุอันตรายอื่นที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญต่อบุคคล ทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม การดำเนินธุรกิจ ชื่อเสียงองค์กร ฐานะการเงิน และโอกาสทางธุรกิจของ ปตท.

ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงโดยการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบท่อส่งน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ ของทุกหน่วยการผลิตตามระยะเวลาที่กำหนด (Preventive Maintenance) การนำระบบบริหารความมั่นคงปลอดภัยมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินและแผนจัดการสภาวะวิกฤต ตลอดจนการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Management : BCM) นอกจากนี้ ปตท. ได้มีการซื้อประกันภัยคุ้มครองความเสี่ยงสำหรับทรัพย์สินหลักที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจทั้งหมดตามที่บริษัทอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมปิโตรเลียมและปิโตรเคมีทำปฏิบัติ และได้ทำประกันภัยเพิ่มเติมในกรณีที่บริษัทต้องหยุดดำเนินการ (Business Interruption)

4.2 ข้อบังคับเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

การดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเข้มงวดมากขึ้น หากมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยขึ้นใหม่ในอนาคต หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายวิธีการบังคับใช้กฎหมาย อาจทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการประกอบธุรกิจของ ปตท. หรืออาจทำให้ต้นทุนในการดำเนินการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญได้ นอกจากนี้โครงการต่าง ๆ ของ ปตท. อาจเกิดความล่าช้าในกระบวนการอนุมัติรายงาน EIA และรายงานการศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment : HIA) รวมถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเติบโตของ ปตท. ในอนาคตด้วย

ปตท. ได้มีการบริหารความเสี่ยงในประเด็นดังกล่าว โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบต่อการใช้งานของ ปตท. อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการอย่างใกล้ชิด เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนงานหรือกำหนดมาตรการรองรับ และจัดให้มีการดำเนินงานมวลชนสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

5. ความเสี่ยงทางการเงิน

5.1 ความผันผวนของค่าเงินบาท

การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทต่อเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ จะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อรายได้ส่วนใหญ่ของ ปตท. และมีผลกระทบต่อกำไรขาดทุนสุทธิทางบัญชีของ ปตท. จากการทำ ปตท. และบริษัทย่อยมี

กลุ่ม ปตท. ร่วมงาน Set in the City เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้สนใจลงทุน

ภาระหนี้เงินกู้ต่างประเทศคงค้างอยู่ ดังนั้น ความผันผวนของค่าเงินบาทต่อเงินสกุลต่างประเทศ รวมถึงนโยบายทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลังของประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและผลประกอบการโดยรวมของ ปตท. ได้

เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินบาท ปตท. ได้ดำเนินการจัดโครงสร้างของเงินกู้ที่เป็นเงินสกุลต่างประเทศให้มีสัดส่วนสมดุลกับรายได้ที่เป็นเงินสกุลต่างประเทศ (Natural Hedge) การซื้ออนุพันธ์ทางการเงินเพื่อแปลงเงินกู้สกุลต่างประเทศ รวมทั้งการบริหารเงินในบัญชีเงินฝากที่เป็นสกุลต่างประเทศ (Foreign Currency Deposit) และการซื้อ-ขายเงินสกุลต่างประเทศล่วงหน้า (Forward) เพื่อเตรียมการชำระหนี้เงินกู้สกุลต่าง ๆ และธุรกรรมการค้า นอกจากนี้ ปตท. ได้ดำเนินการจัดทำนโยบายทางการเงินและสินเชื่อ (Treasury and Credit Policy) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารการเงินของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5.2 การให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทในกลุ่ม ปตท.

ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งรวมถึงช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย ปตท. ได้ให้การสนับสนุนทางการเงินตามสัญญาสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นแก่บริษัทในกลุ่มหลายบริษัท นอกจากนี้ยังได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้ถือหุ้นใหญ่อื่น ๆ ของบริษัทเหล่านี้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ปตท. มีนโยบายไม่สร้างภาระผูกพันทางการเงินใหม่เพิ่มจากที่มีอยู่เดิม ยกเว้นในกรณีจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ในระยะยาว ปตท. จะพิจารณาให้ความสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบของเงินกู้ และ/หรือสินเชื่อทางการค้าเป็นรายกรณี ซึ่ง ปตท. มีความเชื่อว่านโยบายและการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถสร้างความแข็งแกร่งอย่างยั่งยืนให้กับบริษัทในกลุ่ม ปตท. ได้

ในการให้ความสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทในกลุ่มเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของหนี้ด้อยสิทธิทุน หรือสินเชื่อทางการค้า ปตท. ไม่สามารถยืนยันได้ว่าบริษัทเหล่านี้จะสามารถชำระคืนเงินให้แก่ ปตท. หรือไม่ต้องมีการสนับสนุนทางการเงินจาก ปตท. อีก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของ ปตท. นอกจากนี้หาก ปตท. หรือบริษัทในกลุ่มตกเป็นผู้ผิดนัด (Default) ภายใต้สัญญาข้อตกลงการให้การสนับสนุนจากผู้ถือหุ้น อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่บางรายเรียกให้หนี้ถึงกำหนดชำระโดยพลันได้ (Acceleration) จึงไม่สามารถยืนยันได้ว่า ปตท. จะไม่เพิ่มสัดส่วนการลงทุนมากขึ้น หรือเพิ่มสัดส่วนการลงทุนมากกว่าร้อยละ 50 หรือเข้าควบคุมการบริหารบริษัทในกลุ่มเหล่านี้ หาก ปตท. เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์มากกว่ากรณีที่ ปตท. ตัดสินใจเข้าควบคุมการบริหารบริษัทในกลุ่มเหล่านี้ ภายใต้มาตรฐานการบัญชีไทยกำหนดให้ ปตท. จะต้องมีการรวมงบการเงินของบริษัทในกลุ่มเข้ากับงบการเงินของ ปตท. ตั้งแต่วันที่ที่มีอำนาจในการควบคุมด้วย ซึ่งการรวมงบการเงินนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินรวมของ ปตท.

5.3 การจัดหาเงินทุนสำหรับการดำเนินการตามแผน

ธุรกิจของ ปตท. โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม การขนส่งก๊าซธรรมชาติและการผลิต รวมทั้งธุรกิจปิโตรเคมีเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนสูงและเป็นการลงทุนล่วงหน้า ในทางปฏิบัติถึงแม้ ปตท. จะมีการติดตามและบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจอย่างใกล้ชิด แต่การใช้เงินลงทุนดังกล่าวยังอาจคลาดเคลื่อนไปจากแผนที่วางไว้ เนื่องจากหลากหลายปัจจัยซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของ ปตท. ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จและต้นทุนโครงการของ ปตท.

จากการประกอบธุรกิจของ ปตท. ที่มุ่งเน้นการสร้างความเติบโตอย่างมั่นคงในระยะยาวและการเป็นบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำให้ ปตท. มีผลประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแผนงานลงทุนเพื่อขยายธุรกิจอย่างระมัดระวังโดยคำนึงถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดโครงสร้างเงินทุนที่สามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญต่าง ๆ ให้อยู่ระดับที่เหมาะสมเทียบเคียงได้กับบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกัน ซึ่งจากการติดตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุนอย่างต่อเนื่อง ปตท. จึงมีความเชื่อว่าจะสามารถจัดหาเงินทุนเพื่อการขยายธุรกิจในอนาคตได้อย่างเพียงพอด้วยต้นทุนทางการเงินที่เหมาะสม